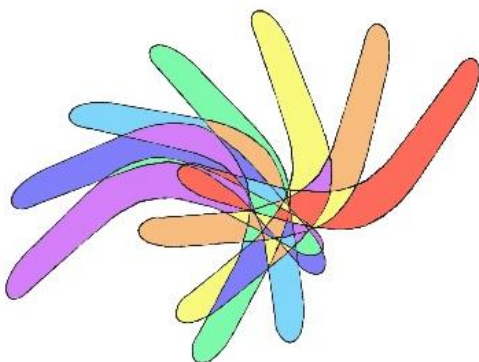

**Positief
scenario
2025-2040**

De rol van Europa voor vrede in de wereld

- *Hoe kunnen we een duurzame vredesorde creëren die rekening houdt met verschillende veiligheidsbelangen?*
- *Hoe kan Europa bijdragen aan het overwinnen van de imperiale dominantieaspiraties van Rusland, China en de VS?*
- *Wat kan Europa doen om wereldwijde ontwapening mogelijk te maken?*
- *De mogelijke bijdrage van Europa aan het veiligstellen van de natuurlijke levensfundamenten*

Werkgroep Inclusieve Veiligheid
www.samenveilig.earth
juli 2025

op basis van

Initiatief Sicherheit Neu Denken
www.sicherheitneudenken.de

januari 2025

Inleiding

Een wereld zonder oorlogen, klimaat-rampen, migratiecrises en internationale confrontaties is mogelijk!

We kunnen daar bewust voor kiezen – en de horrorscenario's verwerpen die ons vaak worden voorgeschoteld.

- Geïmponeerd door wereldwijd toenemend geweld en wanorde, almaar voortdurende oorlogen en een verergerende klimaatcrisis, hebben velen de hoop op een vreedzame wereld bijna opgegeven.¹
- Deze destructieve krachten en de terugval in een geweldsmentaliteit van internationale blokvorming en oorlogvoering lijken te sterk: “Het bewustzijn van de politieke elites in het Westen wordt steeds meer overgenomen door de logica van oorlog”, aldus Jürgen Habermas.²
- Daarbij is een geweld reducerende overgang van de huidige mondiale westerse dominantie naar een samenwerkende multilaterale wereldorde mogelijk als we in West-Europa eerst zelfkritisch reflecteren op onze eigen bijdrage aan de huidige gewelddadige ontwikkelingen:
 - Hoe kunnen we – in eerste instantie in Europa – een duurzame vredesorde creëren die rekening houdt met verschillende veiligheidsbelangen?
 - Hoe kan Europa bijdragen aan het overwinnen van de imperiale dominantieaspiraties van haarzelf, Rusland, China en de VS?
 - Wat kan Europa bijdragen aan het mogelijk maken van wereldwijde ontwapening?
 - Waar staan we voor?

Er is een duidelijk doel en standpunt nodig om bij te dragen aan het veiligstellen van de wereldwijde natuurlijke hulpbronnen van het leven binnen de planetaire grenzen.³

- Dit positieve scenario moedigt ons aan om ons leven in (een nieuwe) orde te brengen. Het laat zien hoe het in 2022 aangenomen “Strategisch Kompas” van de EU⁴ verder kan worden ontwikkeld tot een civiele geopolitieke rol voor Europa op het gebied van vredesopbouw die het Verenigd Koninkrijk en alle Europese landen, inclusief Rusland, omvat en dus veel verder gaat dan de EU.⁵

Het positieve scenario laat zien hoe het huidige veiligheidsbeleid, dat nog steeds grotendeels door militairen wordt bepaald, tegen 2040 kan worden overwonnen door een civiele geostrategie van de EU.

- Het bouwt voort op het in 2018 gepubliceerde scenario “Sicherheit Neu Denken” (in 2020 in Nederland in een korte versie uitgebracht als *Veiligheid, hoe dan?* en in 2024 in een uitgebreidere versie als *Veiligheid opnieuw doordenken*), dat de vredeslogica volgt, en op de daaropvolgende actualiseringen die door het initiatief Sicherheit Neu Denken zijn gepubliceerd.⁶
- Het in hoofdstuk 3 gepresenteerde idee van neutrale staten met internationale veiligheidsgaranties is gebaseerd op een voorstel van de Oekraïense minister van Buitenlandse Zaken Kuleba tijdens de vredesonderhandelingen in maart/april 2022.⁷
- De streefbeelden voor 2040 die in de hoofdstukken 3 tot en met 8 worden getoond, zijn geordend per wereldregio – ook om het eurocentrisme steeds bewust te overwinnen.⁸ Het ontwerp van het hoofdstuk over Afrika is bijvoorbeeld geschreven door onze Afrikaanse partners Marie-Noelle Koyara en Sylvain Koffi. We willen op deze weg doorgaan.
- Het totale scenario is ontworpen door Ralf Becker (Initiatief Sicherheit neu denken) en Gerd Bauz (Niemöller-Bonhoeffer-Stiftung) met input van Andreas Zumach en verder ontwikkeld in brede feedbackprocessen met deelname van Europese partnerorganisaties.
- De complexiteit van de werkelijkheid wordt gepresenteerd in de vorm van stellingen, per thema op een A4-tje, die het debat kunnen stimuleren. De eindnoten met achtergronden en onderbouwingen staan op onze webstie: www.samenveilig.earth.
- Onze stellingnames zijn bedoeld als een uitnodiging tot dialoog – we vragen uitdrukkelijk om uw reactie en feedback.

Nodig ons uit voor een gezamenlijke gedachtewisseling – uw feedback zal onze volgende actualiseringen verrijken.

1. Hoe kan Europa een Europese conflict- en vredesorde creëren waar Rusland deel van uitmaakt?

1.1 (Militaire) dreigingen vanuit Rusland

- Rusland annexeerde in 2014 in strijd met het internationaal recht de Krim, viel in 2022 nogmaals in strijd met het internationaal recht Oekraïne binnen en was en is daar een ware oorlogsmisdadiger. Rusland voert een imperialistische politiek in Oekraïne met als doel het bezit van de Krim, de verovering van de vier regio's in de Donbas en het voorkomen van een NAVO-lidmaatschap van Oekraïne.⁹
- De positie van de Baltische NAVO-staten tussen twee Russische gebieden is militair zeer kwetsbaar, net als de positie van de landen tussen de NAVO en Rusland.
- Door zijn oorlogszuchtige gedrag is Rusland – net als wij in het westen met onze manier van leven en onze economie – ook betrokken bij het in gevaar brengen van de mondiale VN-doelen voor wereldwijde duurzame ontwikkeling en de mondiale klimaatdoelen. Daarnaast speelt Rusland een rol in cyberspace in de destabilisatie van democratische staten.¹⁰

1.2 Overdreven dreigingsscenario's

- De conventionele militaire capaciteiten van Rusland worden sterk overschat, zoals blijkt uit de bescheiden militaire successen van Rusland in Oekraïne.
- Rusland kan redelijkerwijs geen NAVO-lidstaat aanvallen vanwege de veel superieure militaire capaciteiten van de NAVO – zelfs niet alleen van de Europese NAVO-staten. De Baltische staten zijn geloofwaardig beveiligd door de verplichting van het NAVO-bondgenootschap hen bij te staan.
- Veelgehoorde uitspraken als zou Rusland de Baltische staten, Polen, andere Oost-Europese NAVO-staten en ten slotte Duitsland en zelfs Nederland bedreigen, houden geen stand.

1.3 Militaire superioriteit van de NAVO

- In termen van conventionele militaire capaciteiten is de NAVO meerdere malen

superieur¹¹ alsook in termen van militaire uitgaven¹²: NAVO \$1.341 miljard vs. Rusland \$109 miljard.

- Zelfs zonder de VS en rekening houdend met het verschil in koopkracht, blijft het duidelijke overwicht in het voordeel van de NAVO (NAVO-Europa \$ 430 miljard vs. Rusland \$ 300 miljard).¹³

1.4 Erkennen en overwinnen van wederzijdse dreigingspercepties

Rusland voelt zichzelf net zo bedreigd door de NAVO raketopstellingen in haar directe omgeving als het Westen zichzelf bedreigd voelt door de Russische raketopstellingen. Wapenbeheersing en dialoogprojecten kunnen wederzijdse dreigingspercepties erkennen en overwinnen.¹⁴

- Rusland moet worden overgehaald om een einde te maken aan zijn dreigementen en gebruik van geweld door onderhandelingen aan te bieden. Een sterke stimulans voor Rusland zou het aanbod zijn van een door de VN beveiligde neutraliteitszone voor de staten tussen Rusland en de NAVO¹⁵ en hernieuwde verdere samenwerking.

1.5 Gemeenschappelijke Europese veiligheid met Rusland

- De NAVO zou een duidelijk signaal kunnen afgeven om een einde te maken aan de oorlog in Oekraïne - door een stapsgewijze, gezamenlijk gecontroleerde vermindering van het wederzijdse dreigingspotentieel aan te bieden.
- De imperiale aanspraken van Rusland zijn ook een reactie op de aanhoudende hegemoniale aanspraken van de VS. Het doel is om de wereldwijde concurrentie tussen imperiale machten te overwinnen.

2. Hoe kan Europa bijdragen aan het overwinnen van de imperiale dominantie van Rusland, China en de VS?

2.1 Het verbod op het gebruik van geweld in het VN-Handvest echt handhaven

- Het verbod op het gebruik van en de dreiging met militair geweld tegen andere staten, sinds 1945 is vastgelegd in artikel 2 van het VN-Handvest, is een belangrijke historische stap vooruit.¹⁶
- Toch blijven vooral machtige staten, zoals de VS, Rusland en China, geweld gebruiken en dreigen met geweld om hun nationale belangen in twijfelgevallen te doen gelden,¹⁷ regelmatig zonder of zelfs tegen resoluties van de VN-Veiligheidsraad in en zonder erkenning van de internationale gerechtshoven (Internationaal Gerechtshof en Internationaal Strafhof).
- Om de enorme mondiale uitdagingen, zoals de klimaatcrisis, het hoofd te bieden, is het dringend noodzakelijk om geweld en dreiging met geweld, evenals onrechtvaardige handelsrelaties, daadwerkelijk te overwinnen in overeenstemming met het VN-Pact voor de Toekomst.¹⁸

2.2 Multilateralisme als uitdaging en kans

- Er komt een einde aan de geopolitieke dominantie van de VS en hun bondgenoten. Het leidt tot de 'ontwestering' van internationale machtsverhoudingen. Dit is het echte keerpunt. Er ontstaat een pluraliteit van geopolitieke machtscentra.
- "De VS zijn [niettemin] niet bereid om hun suprematie op te geven. Om hun aanspraak op hegemonie over China en Rusland te doen gelden, maken de VS vooral gebruik van hun militaire, technologische en economische machtsinstrumenten."¹⁹
- Een sterke supermacht garandeert een bepaalde internationale orde, maar ten koste van andere staten, de planeet en toekomstige generaties als geheel.
- Het imperiale gedrag van Rusland en China volgt de logica van het imperiale gedrag van de VS.²⁰ De sterkste bepaalt de regels, zelfs als de VS andere landen niet inlijven,

maar alleen verwoesten. *De VS hebben wereldwijd zo'n 800 buitenlandse militaire bases²¹, en hun America First beleid verzet zich expliciet tegen multilaterale regels die gebaseerd zijn op internationaal recht.*²²

2.3 De taak van Europa: bemiddelen in politieke oplossingen

- Europa moet beginnen met het opgeven van de privileges die het nog steeds geniet in internationale instellingen, structuren en relaties (*IMF, WTO, Wereldbank, imperiale levenswijze, de voortdurende neokoloniale invloed van Frankrijk in Afrika²³ enz.*)
- De wereld moet dringend de hegemoniale en imperiale geopolitiek²⁴ van de VS, Rusland en China in toom houden en uiteindelijk overwinnen.²⁵
- Vanwege zijn unieke betrekkingen verkeert Europa in een positie en heeft het samen met het Zuiden de plicht om de VS, Rusland en China ervan te overtuigen dat ze hun gewelddadig beleid moeten opgeven – en om tussen hen te bemiddelen voor geweldloze politieke oplossingen en wederzijds gecontroleerde militaire ontwapening.²⁶

2.4 De perceptie van de veiligheidsbelangen van alle partijen die betrokken zijn bij vreedzame conflictoplossing

- "De communicatiepatronen van bedreigingen en beschuldigingen moeten worden vervangen door coöperatieve patronen van begrip en uitleg."²⁷
- Het tegemoetkomen aan de (veiligheids)-behoeften van alle bij een conflict betrokken partijen, zoals we dat binnen de samenleving al doen, is essentieel voor een door onderling overleg bereikte conflictoplossing.²⁸

3. De staten tussen de NAVO en Rusland zullen neutraal beveiligd worden

3.1 Het dodelijke dilemma van de staten tussen de NAVO en Rusland

- In het geval van Oekraïne was het niet de neutrale status van het land die de aanleiding vormde voor de Russische invasie, maar de intentie van Oekraïne om zich aan te sluiten bij een bondgenootschap dat vijandig stond tegenover Rusland.²⁹
- Als door een vergrootglas toont de oorlog in Oekraïne ons de verwarde situatie in Oost-Europa. Enerzijds kan de NAVO Oekraïne niet echt verdedigen omdat ze zelf geen partij in de oorlog wil worden. Anderzijds biedt ze Oekraïne niet de mogelijkheid om in neutrale soevereiniteit te leven met materiële veiligheidsgaranties³⁰.
- Dit zou een overeenkomst met Rusland vereisen over de stationering³¹ van wapensystemen en over veiligheidsgaranties, inclusief militaire, mogelijk met betrokkenheid van andere staten en de VN.
- De NAVO houdt echter, samen met de Oekraïense regering, vast aan het doel van NAVO-lidmaatschap voor Oekraïne, een doel dat een vreedzame oplossing van de huidige oorlog en daarmee een duurzaam veiligheidsperspectief voor Oekraïne en Europa aanzienlijk in de weg staat.³²
- Hetzelfde geldt voor de andere, nu nog neutrale Oost-Europese staten, die gedwongen worden te kiezen tussen Rusland of de NAVO: Rusland of de NAVO. Worden Moldavië, Georgië, Armenië en Azerbeidzjan ook gedwongen tot militair-existentiële dilemma's?

3.2 Een door de VN beveiligde neutraliteitszone

- In plaats daarvan zou met deze staten een gepacificeerd, neutraal gebied kunnen worden gecreëerd, beveiligd door wapenbeperkingen en internationale VN-veiligheidsgaranties (inclusief VN-beschermingstroepen, als de staten dat willen)³³ – een voorbeeld dat wereldwijd een

precedent zou scheppen. Het gebied zou worden onttrokken aan wederzijds imperialisme.

- Dit zou een immens positief effect hebben in de vorm van een duurzame veiligheidsorde in heel Europa tot aan de Oeral, gezamenlijk georganiseerd met Rusland.
- De vooringenomenheid in het militaire denken van de huidige Europese regeringen heeft tot nu toe een debat over dergelijke perspectieven verhinderd.³⁴ Hoewel dit een onderhandelingskader zou creëren dat in eerste instantie het lijdende Oekraïne zou kunnen helpen om haar soevereiniteit veilig te stellen met een staakt-het-vuren – in eerste instantie voor het westelijke deel, maar op termijn als resultaat van vredesonderhandelingen met Rusland ook met de mogelijkheid van een met uitgebreide autonomie-rechten geïntegreerd Oost-Oekraïne.

3.3 Duitsland, Nederland en Europa openen een veilig vredesperspectief

- De NAVO kan en moet – samen met Rusland – dergelijke perspectieven openen.³⁵ Duitsland, Nederland en Europa, met hun grote financiële en morele betrokkenheid bij Oekraïne, zouden een dergelijke gewaarborgde neutraliteit van Oekraïne via verschillende kanalen actief moeten bevorderen als vredesperspectief voor alle Oost-Europese staten die tussen de NAVO en Rusland liggen.
- Last but not least is een dergelijke vredeskoers in het eigen belang van ons land en van Europa om de last van oorlog te verminderen en een toekomstige dubbele last van bewapening te vermijden; nog afgezien van de gevaren van escalatie en de negatieve effecten op onze economieën en samenlevingen als geheel.³⁶

4. Trans-Atlantische betrekkingen op gelijke voet

4.1 Gedeelde waarden en belangen met de VS

- Europa heeft veel te danken aan de VS, onder andere de bijdrage van de VS aan de bevrijding van de nazi-dictatuur, maar ook als pionier van vrijheid en democratie en technologische ontwikkeling.
- Europa en de VS delen veel gemeenschappelijke waarden. Tegenover dictaturen staan zowel Europa als de VS wereldwijd voor de waarde van burger- en politieke mensenrechten. De VS en Europa leveren de grootste bijdrage aan de instellingen van de VN.
- Ze delen echter ook de toenemende bedreiging voor onze democratische rechtstaten door de toenemende polarisatie in de samenleving.
- Andere gemeenschappelijke belangen zijn zeer problematisch, zoals de dominantie van mondiale economische instellingen, die Europa en de VS in staat heeft gesteld een ongekende economische welvaart te bereiken ten koste van derde landen in het Zuiden.

4.2 Verschillende waarden en belangen

- De VS voeren een wereldwijd beleid van militaire dominantie en interventies om hun nationale belangen af te dwingen, wat de totstandkoming en handhaving van een werkelijk op regels gebaseerde wereldorde decennialang heeft ondermijnd.³⁷

Christoph Heusgen, voorzitter van de Veiligheidsconferentie in München

*"De op regels gebaseerde internationale orde zal alleen standhouden als de VS zich eraan committeert. De VS moeten naleving van het internationaal recht als basis voor al hun acties definiëren."*³⁸

- De Europese staten zijn geloofwaardiger dan de VS als het gaat om het verdedigen van een internationale orde die rechtvaardig is voor alle belangen, zoals het MSC-rapport 1/2024 over de westerse dubbele moraal laat zien.³⁹

- De gevolgen van de Amerikaanse oorlogen in Irak, Afghanistan en Libië⁴⁰ in de vorm van de enorme migratie en het toenemende terrorisme als gevolg van deze oorlogen brengen de veiligheid van Europa in gevaar.
- Ook al hebben Groot-Brittannië en Frankrijk, evenals Duitsland, deelgenomen aan oorlogen die door de VS in strijd met het internationaal recht werden gevoerd, toch erkennen de Europese staten het Internationaal Gerechtshof en het Internationaal Strafhof in Den Haag, terwijl de VS dat niet doen.
- Europa is geografisch en militair veel kwetsbaarder dan de VS, dat tussen twee oceanen ligt.
- Europa en de VS hebben ook verschillende belangen ten opzichte van China. Europa voelt zichzelf eerder als bedreigd dan als beschermd door de hegemoniale concurrentie tussen beide staten.

4.3 Het doel van Europese soevereiniteit

- Europa's centrale belangen in een internationale orde die geweld en migratie-oorzaken minimaliseert, in vrede en in het overwinnen van de klimaatcrisis kunnen alleen worden bereikt als Europa zich in de wereldpolitiek emancipeert van de VS.
- Europa moet een soevereiner standpunt in de wereldpolitiek innemen en haar partnerschap met de VS op een gedifferentieerdere manier vormgeven.⁴¹ Europa moet duidelijk en publiekelijk kritiek leveren op het gedrag van de VS dat in strijd is met het internationaal recht en mag daar niet langer aan deelnemen.
- Europa moet veel strategischer investeren in de instrumenten van civiele crisispreventie, civiele crisisinterventie en vredesopbouw en in inclusieve veiligheidssystemen zoals de OVSE, de VN en in de erkenning van internationale rechtbanken en internationale politie dan in militair veiligheidsbeleid.

5. Conferentie voor veiligheid en samenwerking in het Midden-Oosten / West-Azië⁴²

5.1 Het geweldstrauma in het Midden-Oosten helpen overwinnen door een duidelijke stem van buitenaf

- De conflictsituatie in West-Azië (= in het Midden-Oosten) is uiterst complex en uitdagend.
- De geweldsspiraal tussen Israël en Palestina, die verband houdt met de trauma's van de Shoah en de Nakba⁴³, kan alleen worden overwonnen door een duidelijke stem van buitenaf voor een duurzame, geweldloze conflictoplossing door degenen die bij het conflict in de regio betrokken zijn.⁴⁴
- Europa moet deze uitdaging aangaan en zijn beleid consequent en duidelijk richten op het doel om het geweld op de lange termijn te overwinnen en duurzame vrede en welvaart in de regio te bereiken.
- Duitsland en Europa zijn rechtstreeks verbonden met de trauma's in het Midden-Oosten. Europa zal vooral zijn historische verantwoordelijkheid nemen als het zich tegenover alle betrokkenen duidelijk en ondubbelzinnig inzet voor het stoppen en overwinnen van het geweld.

5.2 Onderhandelingen met het oog op een duurzaam veiligheidspartnerschap tussen alle staten in de regio

- Het streven van Israël om duurzame veiligheid te garanderen door middel van militaire superioriteit en dominantie mislukt regelmatig.⁴⁵
- De geweldsspiraal in het Midden-Oosten kan alleen doorbroken worden door een gezamenlijke regionale strijd tegen criminele gewelddaden, ook door de Arabische staten.
- Een duurzame inzet van de Arabische staten en Iran voor de veiligheid van Israël is alleen mogelijk in combinatie met een geloofwaardig perspectief voor zelfbeschikking van de Palestijnen en door de belangen en behoeften van alle staten in de regio te erkennen en in aanmerking te nemen.

- Dit vereist onderhandelingen en een politiek proces met als doel een gelijkwaardige coëxistentie tussen de Israëlische en Palestijnse bevolking en staten met verschillende religieuze oriëntaties.⁴⁶
- Europa moet daarom haar civiele kracht gebruiken om naar het model van de CVSE⁴⁷ een Conferentie voor Veiligheid en Samenwerking in het Midden-Oosten (CVSMO) op te richten om te onderhandelen over een duurzaam veiligheidspartnerschap tussen alle staten in de regio. In 2020 werd het idee van een CVSMO onderschreven door António Guterres en anderen in de VN-Veiligheidsraad.⁴⁸

Het ontwerpverdrag van de Middle East Treaty Organisation (METO)

Een coalitie van maatschappelijke activisten uit onder meer Israël en Iran promoot het idee van een massavernietigingswapenvrije zone in het Midden-Oosten.⁴⁹

Een concreet, evoluerend ontwerpverdrag opent voor regeringen in de regio de deur naar een tastbare en realistische weg naar regionale veiligheid en vrede.⁵⁰

6. Bijdragen van Europa maken een verzoend partnerschap met Afrikaanse staten mogelijk

6.1 Erfenis van slavernij en kolonialisme

- Het onrecht en het geweld als gevolg van de slavenhandel en de kolonialisering hebben in het Afrika van vandaag verwoestende trauma's achtergelaten, die het herstel en de ontwikkeling van het continent belemmeren. Een complexe erfenis van pijn, culturele en taalkundige vervreemding en etnische fragmentatie heeft de Afrikaanse regio veranderd in een broedplaats voor allerlei soorten conflicten.⁵¹
- De erfenis van slavernij en kolonisatie heeft, naast de ineenstorting van duurzame politieke en economische systemen, ook tradities, talen, overtuigingen en sociale structuren die uniek waren voor Afrikaanse gemeenschappen uitgehold en in sommige gevallen uitgewist.

6.2 Het neokolonialisme staat de emancipatie van Afrika niet langer in de weg

- Tegen 2040 zal Europa het fenomeen van de koloniale continuïteit overwinnen die de perverse effecten van slavernij en kolonisatie in stand houdt en de politieke, sociaal-economische en diplomatieke emancipatie van Afrika belemmert.⁵²

Waarom Afrika zich tot China wendt (Tsafrir Cohen)

"Misschien wel het enige land dat in staat was om de wereldorde van het kolonialisme omver te werpen, was de Volksrepubliek China. Het heeft honderden miljoenen mensen uit de armoede gehaald. Dit is eigenlijk het grootste succesverhaal van de afgelopen decennia, wat in zekere zin elk ontwikkelingswerk uit het Westen lachwekkend maakt.

Met het oog op het gelijk opgaan van deze vooruitgang, met autoritarisme en wreedheid van het moderniseringsproject tegenover de eigen bevolking is deze natuurlijk ook uiterst problematisch, maar China heeft bereikt wat de Afrikaanse staten niet konden bereiken, omdat de diepte van het kolonialisme zo

enorm was dat geen enkele samenwerking of ontwikkelingssamenwerking daar iets aan heeft veranderd. Daarom kijkt Afrika nu naar China.

Het Westen is nauwelijks geloofwaardig omdat het zijn eigen geschiedenis van geweld negeert en geen handreiking doet aan grote delen van de wereld, maar zijn imperiale manier van leven verdedigt. Een wereld zonder autoritarisme wordt vandaag bereikt door de schade van de geschiedenis te herstellen."⁵³

6.3 Wederzijds begrip maakt een duurzaam partnerschap mogelijk

- Europa zou het Strategisch Kompas⁵⁴, dat de EU in 2022 na lang overleg met Afrikaanse samenlevingen heeft aangenomen, uit moeten breiden met een diepgaand begrip van haar gedeelde geschiedenis met Afrika.
- Europa zou in 2030 de Afrikaanse staten excuses aan moeten bieden voor het geweld dat Europa eeuwenlang tegen Afrikanen heeft gebruikt en een fonds moeten financieren voor herstelbetalingen onder de paraplu van de Afrikaanse Unie (AU).
- Wanneer de EU de Agenda 2063 van de Afrikaanse Unie "The Africa We Want" actief zou steunen, worden deze excuses zo geloofwaardig dat de Afrikaanse staten in 2035 in zouden kunnen stemmen met een verzoend strategisch partnerschap met de EU.⁵⁵

7. Europa werkt op een eerlijke en mensenrechten-kritische manier samen met China.

7.1 “Systeemrivaal”?

- “Nederland wil (...) samen met China werken aan SDGs en duurzaamheid, inzetten op schuldhoudbaarheid en een eerlijker leenbeleid van Internationale Financiële Instellingen (...)” (Ministerie Buitenlandse Zaken: “Nederland-China: een nieuwe balans”, mei 2019).⁵⁶
- “De kaders van het Nederlandse China-beleid worden tot op heden gevormd door de notitie *Nederland-China: een Nieuwe Balans* en de *EU-China Strategic Outlook* (beide uit 2019), met de inzet op een gebalanceerde aanpak en de drieslag van China als partner, concurrent en systeem-rivaal⁵⁷.” (brief Minister Buitenlandse Zaken aan Tweede Kamer d.d. 13 december 2024).
- China en de VS hebben beide een zendingsdrang en zijn trots op hun superioriteit in dit opzicht. Dit is gevaarlijk, omdat de VS (nog steeds) de politieke supermacht van de wereld is, terwijl China in staat wordt geacht dat te worden en dat mogelijk ook wil worden.⁵⁸
- In het belang van de veiligheid van alle mensen en de ecologische en humanitaire problemen die alleen samen kunnen worden opgelost, zou Europa moeten bemiddelen om een diadochi-strijd⁵⁹ tussen de VS en China, die al in de maak is, te voorkomen.
- Volgens artikel 2 van het VN-Handvest is het internationaal recht gebaseerd op het beginsel van de soevereine gelijkheid van alle leden.⁶⁰ Op het gebied van buitenlands en militair beleid bestaat een concurrerende oppositie tegen China voornamelijk vanuit het perspectief van de VS dat haar suprematie wil behouden, niet vanuit het perspectief van Europa.

7.2 Strategisch samenwerkingspartnerschap voor VN-ontwikkelingsdoelen

- Het Chinese leiderschap moet duidelijk worden bekritiseerd voor zijn binnenlandse mensenrechtenschendingen en in haar

buitenlands beleid met betrekking tot bedreigingen in de Zuid-Chinese Zee.

- Europa zou zich niet moeten bezighouden met een strategie om China in te dammen, maar zou in plaats daarvan moeten streven naar een alomvattende strategische samenwerking met China om de 17 VN-doelen voor wereldwijde duurzame ontwikkeling (SDGs) te bereiken, zoals ook aan de orde gekomen bij het bezoek in mei 2025 van minister Veldkamp aan China, terwijl het zelfbewust zijn liberale sociale orde behoudt.⁶¹
- Deze samenwerking moet op alle gebieden eerlijk zijn. Dat lukt nog lang niet, bijvoorbeeld bij patentbescherming, dumprijzen, etc. Hier zijn zelfbewuste onderhandelingen en afspraken nodig, zo nodig inclusief afbakeningsmaatregelen.⁶²
- Tegelijkertijd moet Europa alles vermijden wat voortkomt uit het benadrukken van zogenaamde systeemrivaliteit: het in gevaar brengen van vrije handel en investeringsactiviteit, het verspillen van middelen aan militaire bewapening, het afbreken van wetenschappelijke uitwisseling, etc., evenals het risico op oorlog.
- Europa moet niet toegeven aan de illusie van de klassieke geopolitiek, die berust op militaire kracht, maar veeleer zijn militaire veiligheid met relatief weinig inspanning veiligstellen (*voor Rusland en Oost-Europa, zie hoofdstukken 1 t/m 3*) en een open dialoog voeren met China en andere BRICS-landen over een nieuwe, gemeenschappelijke interpretatie van het VN-Handvest en over alomvattende civiele samenwerking en een gemeenschappelijk veiligheidsbeleid.⁶³
- China's Global Security Initiative (GSI) formuleert twintig mogelijke inhoudelijke prioriteiten en mogelijke platforms en mechanismen voor internationale veiligheids-samenwerking, wat ver afstaat van een poging tot Chinese dominantie.⁶⁴

8. De BRICS+-landen worden partners van Europa.

8.1 De BRICS+-landen voelen zich betutteld door Europa en de VS

- De BRICS+-landen (Brazilië, Rusland, India, China en Zuid-Afrika, Iran, Egypte, Ethiopië, de Verenigde Arabische Emiraten en Indonesië), die samen ongeveer 50 procent van de wereldbevolking herbergen,⁶⁵ dringen steeds zelfverzekerder aan op gelijkwaardige internationale betrekkingen op voet van gelijkheid.
- De verschillende BRICS+-landen zijn vooral verenigd door de wens om een einde te maken aan de suprematie van de VS in de bestaande wereldorde.⁶⁶
- Veel BRICS+-landen voelen zich vandaag de dag nog steeds betutteld door Europa. Felix Tshisekedi, president van BRICS-kandidaat-lidstaat Democratische Republiek Congo, gaf hiervan een voorbeeld aan de Franse president Emmanuel Macron tijdens een persconferentie in Kinshasa in 2023: *"De manier waarop Frankrijk en Europa met ons omgaan. Ze moeten ons gaan respecteren en Afrikanen op een andere manier gaan zien. Ze moeten ophouden ons zo te behandelen en op een bepaalde toon tegen ons te spreken. Alsof zij altijd gelijk hebben en wij niet."*⁶⁷
- De BRICS+-landen bekritisieren "het liberale verhaal van democratie en mensenrechten, dat door westerse regeringen vaak op een doctrinaire manier wordt gepresenteerd."⁶⁸ Ze eisen meer inspraak in internationale organisaties zoals de VN, het IMF, de Wereldbank en de WTO. Al in 2014 richtten ze hun eigen ontwikkelingsbank op als tegenwicht tegen de Wereldbank en het IMF.⁶⁹

8.2 Onderhandelen over een nieuwe mondiale verstandhouding met de BRICS+-landen

- Europa moet haar waarden, zijn opvatting over democratie en mensenrechten, met inbegrip van de naleving van het Internationaal Verdrag tegen Foltering⁷⁰ wereldwijd bevorderen, waarbij het

internationale recht natuurlijk consequent moet worden nageleefd. En we moeten een open dialoog voeren met de BRICS+-landen over een gemeenschappelijke interpretatie van het VN-Handvest.⁷¹

- De huidige, door het Westen beïnvloede opvatting van de bestaande wereldorde wordt door veel staten in de wereld niet gedeeld en wordt niet gezien als iets waarover de Westerse statengemeenschap vrijelijk heeft onderhandeld onder koloniale of postkoloniale omstandigheden.
- Als Europa een dergelijk nieuw mondiaal begrip bevordert, kunnen er internationaal regels ontstaan over hoe rivaliteiten zonder geweld kunnen worden beslecht en hoe Europese legers in de toekomst kunnen worden vervangen door een gemeenschappelijke internationale politiemacht.⁷²

De Duitse oud-bondskanselier Olaf Scholz

sprak zich in deze zin in zijn toespraak in het Europees Parlement op 9 mei 2023 uit tegen pogingen om de EU te positioneren als een derde grootmacht naast de VS en China, en pleitte ervoor om Europa "niet boven of onder andere landen en regio's te plaatsen, maar op gelijke voet".⁷³

- Een op partnerschap gebaseerde relatie tussen Europa en de BRICS+-landen is ook in overeenstemming met de internationale regels en doelstellingen die zijn overeengekomen op de Toekomsttop van de Verenigde Naties in september 2024.⁷⁴

9. De vijf pijlers van de civiele Europese geopolitiek.

9.1 Allesomvattende ecologische veiligheid

- Met het oog op de existentiële wereldwijde klimaat- en biodiversiteitscrisis definieert de civiele geopolitiek ecologische veiligheid als een topprioriteit.⁷⁵ Wereldwijde ontwapening moet worden gezien als onderdeel van klimaatbescherming.⁷⁶
- Alle andere beleidsterreinen moeten ondergeschikt zijn aan het bereiken van de wereldwijd overeengekomen doelen in dit verband (klimaatdoelen van Parijs van 2015⁷⁷, biodiversiteitsdoelen⁷⁸, VN-Pact voor de Toekomst 2024⁷⁹ etc.) vanwege hun belang als basis van al het menselijk en ander leven.⁸⁰

9.2 Rechtvaardig gebruik van mondiale hulpbronnen

- Uit verantwoordelijkheid voor een eerlijke mondiale verdeling van de beschikbare hulpbronnen moet Europa een gematigde levensstijl hanteren, luxeconsumptie beperken en zuinig omgaan met hulpbronnen en energie (sufficiëntie).⁸¹ Dit maakt een eerlijke deelname aan het gebruik van eindige hulpbronnen wereldwijd mogelijk.
- Alle mensen moeten transferbetalingen ontvangen uit de wereldwijde opbrengsten van zeldzame aardmetalen en andere grondstoffen, en onder de paraplu van de VN kan in 2035 een wereldwijde overeenkomst worden bereikt over de verdeling ervan.
- Overeenkomstig de aanbevelingen van het rapport “Earth for All 2022” van de Club van Rome moeten de samenleving, de politiek en het bedrijfsleven in Europa doortastende beslissingen nemen en ze gedurfde investeringen doen die de sociale cohesie in Europa en wereldwijd versterken, vertrouwen opbouwen en de armoede in Europa en wereldwijd terugdringen. Europa moet haar voedsel- en energiesystemen op een duurzame manier reorganiseren en een economisch systeem opzetten dat het welzijn van iedereen op een beperkte planeet garandeert.⁸² De G20-landen moeten zorgen

voor een effectieve belastingheffing ten aanzien van miljardairs.⁸³

- De WTO, het IMF en de Wereldbank moeten gedemocratiseerd worden in overeenstemming met het VN-pact voor de toekomst.⁸⁴
- Een consequente vermindering van klimaatschadelijke subsidies, progressieve financiële bijdragen van de rijken en de aanpassing van de schuldcriteria in de eurozone zullen ook sociale rechtvaardigheid binnen Europa mogelijk maken en exorbitante toekomstige schade en aanpassingskosten voorkomen.

9.3 Gemeenschappelijke veiligheid en vrede door inclusieve veiligheidsstructuren

- Naar het voorbeeld van de inclusieve Europese vredes- en veiligheidsarchitectuur moet Europa de uitbreiding en ontwikkeling van inclusieve vredes- en veiligheidsstructuren in alle regio's van de wereld steunen, zoals onder meer beschreven in het rapport “Common Security in the Indo-Pacific Region” van het internationale Gemeenschappelijke Veiligheidsinitiatief van oktober 2024.⁸⁵

9.4 Vrijheid, mensenrechten en democratie

- Door haar eigen consequente naleving van het internationale recht en de geweldloze en respectvolle bevordering van zijn rechtstatelijk-democratische model, kan Europa op een geloofwaardige wijze de wereldwijde naleving van de burgerlijke, politieke, economische, sociale en culturele mensenrechten bevorderen.⁸⁶

9.5 Wederzijds gecontroleerde militaire ontwapening wereldwijd

- Tegen 2040 kunnen de hier geschetste bijdragen van Europa uitgebreide internationale ontwapeningsstappen en een wereldwijde paradigma-verschuiving van militair naar civiel veiligheidsbeleid mogelijk maken.⁸⁷ Nationale legers kunnen steeds meer plaats maken voor internationale politiemachten.⁸⁸

10. Mijlpalen in het scenario voor Europese vrede tot 2040.

2025 Dialoog van start in Duitsland

- Het maatschappelijk middenveld zou een dialoog met de nieuwe Duitse regering over het vooruitzicht van een civiele geostrategie van de EU kunnen bereiken. Een staakt-het-vuren zou het einde van de oorlog in Oekraïne in kunnen luiden.
- Tijdens COP 30 in Brazilië zou afgesproken moeten worden dat alle landen vanaf 2028 ook de CO₂-uitstoot die door hun leger wordt veroorzaakt, zullen publiceren en verminderen.⁸⁹

2026 Vredesonderhandelingen voor Oekraïne

- Vredesonderhandelingen zouden kunnen beginnen in de geest van het creëren van een duurzame Europese conflict- en vredesorde die de rechten van Oekraïne beschermt en rekening houdt met de verschillende veiligheidsbelangen van alle betrokken partijen.
- Tegelijkertijd zou de lobby voor civiele veiligheid in Nederland, Oostenrijk, Italië, Zwitserland, het VK en Centraal- en West-Afrika⁹⁰ in een stroomversnelling moeten komen met de steun van de maatschappelijke lobby-organisatie European Peacebuilding Liaison Office (EPLO) in Brussel.⁹¹

2027 EU-besluit + activering OVSE

- De vredebestichtende geopolitieke rol van Europa zou op regeringsniveau besproken moeten worden in de EU, het Verenigd Koninkrijk en andere Europese landen, waaronder Rusland.
- De Europese Unie zou een geostrategie voor vredesopbouw aan moeten nemen in samenwerking met het VK en andere Europese landen. De OVSE wordt daarin opnieuw het algemeen erkende forum voor het creëren van een duurzame Europese conflict- en vredesorde voor alle 57 OVSE-staten.⁹²

2028 De OVSE neemt een Europese conflict- en vredesorde aan

- De OVSE zou een duurzame Europese conflict- en vredesorde aan moeten nemen die rekening houdt met verschillende veilig-

heidsbelangen en een door de VN gesanctioneerde neutraliteitszone omvat voor alle staten tussen de NAVO en Rusland, in overeenstemming met het model voor Oekraïne.

- Als onderdeel van de implementatie van het VN-pact voor de toekomst zouden de OVSE-lidstaten zich in moeten zetten voor een rechtvaardige wereldorde die hun eigen ambities en die van de imperiale overheersing van Rusland, China, de VS en anderen overwint.

2029 Vredesakkoord in Oekraïne

- Rusland, Oekraïne en hun respectievelijke ondersteunende staten zouden een verstrekkend vredesakkoord kunnen ondertekenen.
- Verregaande VN-onderhandelingen over ontwapening zouden op initiatief van de EU en de OVSE kunnen beginnen.⁹³

2030 VN keurt nieuw VN-Handvest goed

- Na geduldige onderhandelingen zou de Algemene Vergadering van de VN een nieuwe wereldorde aan kunnen nemen in de vorm van een verder ontwikkeld VN-Handvest.
- Europa zou Afrikaanse landen excuses aan moeten bieden voor eeuwen van geweld en een fonds voor herstelbetalingen moeten financieren.

2032 Begin van wereldwijde ontwapening

- Dankzij talrijke nieuwe ontwapeningsverdragen zou wereldwijd een regionaal gecontroleerde militaire ontwapening kunnen beginnen.

2035 Wereldwijde menselijke veiligheid

- Wereldwijd zouden steeds meer middelen van militaire defensie kunnen stromen naar investeringen om menselijke veiligheid te garanderen.

2040 Vredesdividend

- Voor Europa en op veel plaatsen in de wereld zou een vredesdividend kunnen resulteren uit een halvering van de militaire uitgaven in plaats van een verdubbeling.